

ת"פ 29393/02/20 - ממאן וחידי נגד מדינת ישראל, משטרת ישראל, שלוחת תביעות רמלה

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 29393-02-20 מדינת ישראל נ' וחידי

בפני כבוד השופט, סגן הנשיאה מנחם מזרחי
המבקש: ממאן וחידי באמצעות ב"כ עוה"ד איתי שוחט
נגד
המשיבה: מדינת ישראל
משטרת ישראל
שלוחת תביעות רמלה
באמצעות ב"כ עוה"ד הדס פרידמן מנור

החלטה

בקשה לעיון חוזר בהחלטתי מיום 27.12.21, במסגרתה קבעתי כי אני דוחה את הבקשה לביטול כתב האישום מכוח "הגנה מן הצדק" לפי סעיפים 149 (10) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב-1982 וסעיף 57 א(א) לאותו חוק.

מלכתחילה, הוגש כתב-האישום נגד הנאשם בלא שהתקבל אישור כדין להגשתו מאת היועץ המשפטי לממשלה, נוכח החרیגה ממשכי הזמן שנקבעו בדין לפי סעיף 57א דלעיל והנחיית היועץ המשפטי לממשלה להגשת כתב האישום.

עקב כך, בהחלטה קודמת, הוריתי על ביטולו של כתב האישום.

לאחר מכן, בחלוף כ- 8 חודשים הוגש כתב האישום בשנית ועתה צורף לו אישור להגשתו מאת היועץ המשפטי לממשלה, אשר ניתן בדיעבד. ביחס לכך, קבעתי בהחלטה קודמת, כי כתב האישום הוגש כדין, הגם שניתן אישור בדיעבד להגשתו.

עתה, הוגשה בקשה זו לעיון חוזר בהחלטתי המכשירה את כתב האישום ה"חדש".

בבסיס הבקשה, הצגת נתונים שנאספו שלפיהם בתקופה שבין 10.10.19 ועד 1.9.21, הוגשו ליועץ המשפטי לממשלה 136 בקשות לאישור כתבי אישום שקיבלו את אישורו, כאשר 88 מתוכם ניתנו בדיעבד לאחר הגשת כתב האישום.

המבקש טוען כי הנתונים מלמדים שיותר ממחצית מהתיקים בהם נדרש אישור היועץ המשפטי לממשלה, הם תיקים

בהם ניתן אישור, בדיעבד, לאחר הגשת כתב האישום.

לפיכך, הטענה היא שהמאשימה הפכה את הוראת סעיף 57א(א) ואת הנחיית היועץ המשפטי לממשלה לפלסטר, על מנת להכשיר כתבי אישום שהוגשו בחריגה מהזמנים, וזאת בדיעבד, באופן שמרוקן מתוכן את ההוראות להגשת כתבי אישום וטיפול בחומר חקירה לפי משכי הזמן שנקבעו.

בהחלטת מיום 27.12.21 כתבתי כי :

נוכח זאת טוען המבקש, כי המשיבה נוהגת בדרך של שגרה לקבל אישורים בדיעבד והחריג הפך להיות הכלל בהתנהגותה.

לטענת המשיבה, יש להביט על אותם 88 מקרים בהם ניתן אישור בדיעבד לאחר הגשת כתב האישום באספקלריה רחבה יותר של כלל כתבי האישום שהוגשו באותה תקופה, כך שמעל 99% מהתיקים הוגשו תוך עמידה בלוחות הזמנים, ואילו רק אותם 88 תיקים "בודדים", הם חריגים שהצריכו אישור היועץ המשפטי לממשלה, בדיעבד, על מנת להמשיך בהליכים שכבר החלו. לאמור, לפי עמדת המשיבה, שגרת עבודתה היא עמידה בלוחות הזמנים שנקבעו ולא החריג שבהם.

תכלית הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.1202 הינה קביעת מדיניות באשר לסדרי הדין בהליך הפלילי, אשר תוביל לאיזון ראוי בין האינטרסים השונים - אינטרס הנאשם להליך הוגן ומניעת עיוות דין, ומנגד, האינטרס הציבורי למיצוי הדין עם הנאשמים השונים.

הנחיה זו לא נותרה בגדר הנחיה פנימית בלבד, אלא קיבלה עיגון חקיקתי בסעיף 57א(א) לחסד"פ (ועל כך פירטתי בהחלטת מיום 27.12.21).

במקרה, יש להניח, כי כתב האישום "השני" הוגש מחדש עם אישור היועץ המשפטי לממשלה, לאחר שנשקלו כלל השיקולים הנצרכים לעניין (ראו סעיפים 8-11 לתגובת המשיבה מיום 6.9.22).

אין לסבור כי קבלת אישור בדיעבד מעיד בהכרח על כך שהשיקולים שהיו צריכים להישקל מלכתחילה לא נשקלו עתה, אף אם בדיעבד.

אני סבור כי יש אמת בעמדת המשיבה, שלפיה יש לבחון את 88 כתבי אישום בהם ניתן אישור יועץ משפטי לממשלה בדיעבד, באספקלריה של כלל פעילותה, מתוך כל אותם אלפי כתבי אישום שהוגשו באותה תקופה של כשנתיים (10.10.19 ועד 1.9.21), שהם אחוז מינורי במיוחד, הגיוני וסביר, של כתבי אישום שבהם נפל פגם של שיהוי כלשהו

לאורך הליך החקירה וההעמדה לדין - שיהיו שנרפא לאחר בחינה מדוקדקת ומתן האישור על ידי הגורמים המוסמכים לכך.

אני סבור כי בנתונים המדוברים ניתן לראות כי לפנינו תופעה שלפיה המאשימה הפכה את החריג לכלל לדרך פעולה שגורה, וכי המשיבה התנהגה באופן שערורייתי ובלתי סביר העולה כדי הגנה מן הצדק.

סעיף 57א(א) לחסד"פ מעניק ליועץ המשפטי לממשלה סמכות "להכשיר" שיהיו וחריגה מהזמנים שנקבעו, והוא מאפשר לו לעשות כן גם בדיעבד. כלומר, המחוקק הכיר בכך שיתכנו מקרים "הנופלים בין הכיסאות", שבמסגרתם תידרש המשיבה לקבל אישור אף בדיעבד.

אכן, יש לשאוף כי מספרם של מקרים אלו בהם נדרש אישור מאת היועץ המשפטי לממשלה, בדיעבד, יצומצם ואני סבור כי אכן כך יקרה בחלוף הזמן, במהלכם הטבעי של הדברים, כפי שאף צוין במכתב התשובה של הממונה על העמדת המידע לציבור:

החלטת הערכאה הדיונית לבטל כתב אישום שבו ניתן אישור היועץ המשפטי לממשלה בדיעבד, לאחר שזה האחרון והגורמים המקצועיים הפועלים תחתיו, שקלו את מלוא השיקולים הנצרכים לעניין, צריכה להינתן בזהירות יתרה, כחריג שבחריגים.

בית המשפט העליון קבע בדנ"פ 5387/20 רפי רותם נגד מדינת ישראל ואח' (15.12.21, בעמודים 61, 65) הלכה לפיה הערכאה הפלילית הדיונית רשאית לבחון את חוקיות כתב האישום במסגרת העקרונות שפותחו בהגנה מן הצדק ואין לבחון שיקולי סבירות או מידתיות של המאשימה מעבר לכך, ואכן דוקטרינת ההגנה מן הצדק כוללת את פגם השיהוי הבלתי מוצדק.

על כן אני דוחה את הבקשה לעיין חוזר.

בשולי החלטתי שוב אציין כי השיהוי שנגרם עשוי לבוא בחשבון כשיקול לקולה בעונשו של המבקש, אם יורשע בדין.

ניתנה היום, י"ג אלול תשפ"ב, 09 ספטמבר 2022, בהעדר הצדדים.